Fekete István: Roráte

Olyanok ilyenkor a csillagok, mint az álmos gyerek szeme. Kicsit hunyorognak. És még nem tudják: sírásra vagy nevetésre nyíljanak-e, avagy aludjanak tovább. Hát, csak pislognak. Enyhe az idő, a szél csak a kerítések mellett lézeng, ámbár elég hűvösen. Az ablakok néhol nézik már a hajnalt, néhol nem, és a csizmák nem kopognak a gyalogjárón, inkább csak cuppognak. Néhol egy halk szó, néhol az se. Néhol csak árnyak járnak. Néhol kis lámpások imbolyognak és mutatják, hova kell lépni. Ámbár hiszen sár van mindenütt. Az ég még sötét. A tegnap gondja, mintha még aludna, a mai még nem ébredt fel. S a falu csak tiszta önmagát viszi a hajnali misére. Ajtó nem csattanik, kiáltás nincs. A külső mozgás bekúszik a templomba s megnyugszik. Suttog egy kicsit, vár, s amikor már a gyertyák lángja is meggyúlik a várakozástól, felkiált az időtlen vágy: „Harmatozzatok égi Magasok”

Mise végére egészen bemelegedett a templom, szinte otthonos lett. Legalább is így érezte ezt Baka Máté az alszegből, de így érezte ezt Hosszú Illés is ugyanonnan. Ámbár, ha tudták volna, hogy most egy véleményen vannak, aligha érezték volna, nagy harag volt ugyanis a két öreg között. Kitartó, régi harag. Formája sem volt már, nem is emlékeztek, ló volt-e az oka vagy asszony, mindenesetre ragaszkodtak hozzá, mint beteg szilva a fához. És most bóbiskolva várják, hogy kiürüljön a templom. Az ajtóban még mozgás, hát csak ülnek tovább, sőt Illés a lábát is kinyújtja, mert úgy kényelmesebb. Illés nem szereti a tolongást. De egyébként is ráér. Félszemmel odapislant Mátéra, hogy alszik-e már, mozdul-e már, de Máté nem mozdul. Amilyen kutya, konok ember volt világéletében, azt várja - gondolja Illés - hogy én menjek előbb. De abból nem eszel! Pedig már a gyertyát is eloltotta a dékán. Azaz a harangozó, szóval a sekrestyés. Azután: csend. Illés gondol erre, gondol arra, állát behúzza a meleg nyakravalóba és a szeme szép lassan lecsukódik. Nem! - ijed meg. - ezt igazán nem szabad - s Mátéra néz, aki úgy látszik elaludt. Hö-hö-hö. Ez hát a híres? - mosolyodik el magában. Pedig három évvel fiatalabb. Nem nagy idő, az igaz, de mégis csak fiatalabb. Aztán meg, milyen sárgák a fülei. Na, akár a halotté. Uram Isten! Csak nem lett vele valami? Harag ide, harag oda - a rothadt szilva is lepottyanik egyszer a fáról - csendben odamegy Mátéhoz, és kicsit borzongva megérinti a vállát. Hallod-e, te! Máté! Máté felhorkan: Hö?! Mi? - és néz Illésre, mint a csodára. Te vagy az, Illés? Én hát. Hát mondok megnézlek, mert olyanformán ültél, hogy ... És nézi egymást a két öreg. A templomban meleg csend, a kőszentek elmosolyodnak. Kicsit megszédültem - hazudja Máté. De áhítattal. Mert tele van a szíve. Szereti most Illést így közel látni. Már elmúlott. Há no! Hál Istennek, akko menjünk. És egymás mellett kicsoszognak a templomból. Mi volt ez, Szentatyám? - néz fel egy pufók kis angyal Szent Péterre, ahogy az ajtó becsukódott. Olyan meleg lett a szívem egyszerre. Két ember kibékült - mondja a főszent. És melegen sóhajt. Hjaj! Csoda! - suttogja a kis angyal. Hát bizony. A mai világban ... És most mit csinálnak? Nézz utánuk, fiam. A két öreg közben Illés háza elé ér. Az utca üres, a kémények lágy selymet füstölnek a reggelnek, s a kertekben puhán békét álmodnak a fák. Gyere be, Máté, rég voltál nálunk - mondja Illés. Lángost sütött a lányom... A kis angyal kérdőn néz a főszentre: Mi az a „lángos”, Szentatyám? A toronyban ekkor hetet ütött az óra. S e földi hangtól megmerevedtek újra a szobrok, de a mosolygás mintha ott maradt volna az arcukon.